

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 orakor.
Egyes szám **2** krajeár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1907. DECEMBER 5.

HARMADIK ÉVFOLYAM. — 278. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.—
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Városatyá választások.

Kassa, december 4.

Nem kell politika! Ledőltek a pártkeretek! Majd minden választói lista ezzel a hangzatosnak látszó frázissal hivalkodik. Mintha valaki egetverő érdemeket hangoztatna azzal, hogy ő a politikai elvek teljes szegre akasztásával óhajt részt venni a város javára szolgáló munkálkodásban.

Ennek a frázisnak kétségtelenül van magva is, de csak ott és olyan körülmények között, ahol a politikai küzdelmek ideje lejárt s a törvényhatóság, mint az alkotmányos élet védő bástyája, békés és csöndes jövődönnek nézhet eléje és ennél fogva bizvást ki-rekesztheti működése színteréről a politikai szempontokat.

Vizsgáljuk azonban a helyzetet. A koalíció kormányrajutása átmeneti állapot. Fegyverszünet, melyet a küzdő nemzet és királya egymással kötött. Korántsem állandó és nyugalmas béke, pusztán csak pihenő a nagy harcok küszöbén. Erőgyűjtés; a valódi nagy küzdelmek előkészítése, mert hiszen az önálló vámtérület, a magyar hadsereg, a magyar udvartartás, magyar külképviselet, mindannyi függő kérdés, a jelen politikából kikapcsolt feladat, melynek diadalmas megvalósítása még hátra van és a közel jövő politikai programjába tartozik.

Erőnk és összetartásunk nemrégiben kemény próbára volt téve. Láttuk, hogy bizony Kassa törvényhatósági bizottsága nehezen melegedett fel az alkotmányos küzdelemre és 120 tagból mindössze hatvanhaten vállalkoztak arra, hogy a törvénytelen kormányrendeleteinek ellenszegülnek és megvédik az alkotmányt. Voltak árulói is a nemzeti ügynek, akik nyíltan szembehe-lyezkedtek a hazafias többséggel és voltak óvatossággal, ki nem tudták magukat elhatározni, hogy mit tegyenek. Ezt a tanulságot, bajos felejteni és nem is szabad!

Korai dolog ennél fogva hangoztatni, hogy nem kell politika. Bizony nagyon kell. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy mihamar ismét küz-

delmes idők szakadnak a nemzetre. Még ha nem is tudnók, minő feladatok megvalósítása vár az ország függetlenségi érzelmű közönségére, még akkor is, a mult tapasztalatai alapján gondoskodnunk kellene arról, hogy a folytonos bizonytalanság árjában sodort állami életünk esetleges viharai, kemény és rendületlenül álló tölgyeket találjanak a törvényhatóságok bizottságában. Férfiakat, akiket a vihar meg nem ingat, a harc el nem rémit, akiknek független helyzete biztosítékot nyújt arra, hogy szembe tudnak szállni holmi törvénytelen erőszakkal.

Figyelmeztetjük a polgárságot, hogy igenis legyen figyelemmel a jelöltek politikai megbízhatóságára és egyéni karakterére. Független, semmiféle hatalomtól nem befolyásolható férfiakat válasszunk; azokat tiszteljük meg a városatyá tisztséggel, akik békeben alkotni, háboruban azonban harcolni is elég erősek!

Kavarodás.

A választói listák annyira megszapordtak már, hogy nehéz feladat megítélni, melyik névsort illeti a győzelem reménye. Bizonyos, hogy már nem a pártok és csoportok listája, hanem a jelöltek személyes népszerűsége fogja eldönteni a választás esélyeit.

A III-ik kerületben ujabban egyre szaporodnak *Varga Bertalan* párthívei. Régi kassai kereskedő, gazda és háztulajdonos, aki jelentékenyen hozzájárul a közterhek viseléséhez. Megbízható becsületes ember, aki szószólója lesz a polgárság érdekeinek. Személye körül a harmadik kerület választó közönsége lelkesedéssel csatlakozik és szinte kár, hogy a lőcsei ház ilyen erős népszerűségű emberrel nem igyekezett listája tiszta győzelmét biztosítani.

A IV-ik kerületben a tisztviselők csak látszólag jelentik a többséget. Ha a polgárság a sarkára áll, könnyen szerezhethet a különféle listáknak meglepetést. Ugy halljuk van is készülődésben egy újabb pártalakulás.

Az iparosok, kereskedők és tisztviselők listája az V-ik kerületben erősen áll. A jelöltek közül: *Jasszusich Antal*, *Hallenberger Ferenc*, *Polinsky Emil* és *Schirger Gusztáv* igen erős gyökeret vertek a polgárságban, sok a személyes hívők és barátjuk, akik kétségtelenül szilárdítják a választási esélyeket. Az egymással szembe állított két lutheránus pap: *Homola* és *Moor Béla* közül, ez utóbbi látszik jelentékenyebb párt-hívek fölött rendelkezni. Az így eloszlott szavazatok azonban *Szegő Imre* gyógysze-

rész esélyeit fokozhatják, aki szintén párt-hívei biztatására fogadta el a jelöltséget.

A VI-ik kerületben a lőcsei házi lista figyelmet érdemel. *Seress Márton* és *Hallenberger Béla* derék, szorgalmas és megbízható tagja volt a törvényhatósági bizottságnak. A polgárság érdemes férfiakra adja szavazatát, ha bizalmukkal őket megtiszteli. Ugy szintén *Kiss József* kocsigyártó és *Forgách István* építőmester is erősen állnak. Őket, ha megválasszák, két új tagot, érdemes polgárt nyer a közgyűlés.

Wekerle a helyzetről.

(A magyar obstrukció ellen. — A kilincselő simkók. — A horvát lázadást letörve. — Deczember végéig lesz kiegyezés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök több képviselő előtt, aki arról beszélgetett, sikerül-e a kiegyezést deczember 31-éig tető alá hozni, a következőket mondotta:

— Remélem és hiszem, hogy deczember 31-éig teljesen rendbejövünk. Ez egyébként nagyrészt a magyar ellenzék állásfoglalásától függ. A helyzet nagyon nehéz — folytatta aztán. — Minden időnket lekötí a politika. Négy óráig rendszerint benn kell ülnünk a képviselőházban. Ha azonban azt hiszitek, hogy otthon dolgozhatunk, alaposan csalódtok. Látogatásokat kell fogadnunk. Jön *Simkó József*, majd még egy *Simkó József*, aztán egy harmadik. Mire megmagyarazzuk nekik, hogy az Istenért, délelőtt tíz órától délután négyig a képviselőházban elég idejük és alkalmuk van kérésük vagy kéréseik előterjesztésére, este lesz. Pedig sok és igen fontos ügy vár elintézésre. Hogy többet ne mondjak, itt a proviantirozás kérdése, aminek keresztültüvelte nemcsak országos, de európai szükség. Nem dolgozhatom az adóreformmal összefüggő és azokat részben kiegészítő munkálatakon sem.

Majd egy jelenlevő diszidens független-ségi képviselőhöz fordult s arra kérte, hogy ne szaporítsák a beszédeket, mert nagy szolgálatot tesznek vele az országnak. Ha a magyar beszédek sora véget ér, nyert ügyünk van. A horvátokkal hamarosan elbánnunk.

— Van rá mód — folytatta Wekerle. Mindenesetre megkíséreljük az unionista-párt megalakítását. Ha ez sikerül, amire alapos reménység van, végleg tisztázódott a helyzet. Ha nem sikerülne az unionista többség toborzása, egész csöndben fölslatjuk a horvát országgyűlést. Ezzel a társasággal azonban tovább nem állunk szóba. A magyar állam tekintélyének integritása követeli, hogy véget vessünk az illir lázadásnak, amely komoly veszedelemmel fenyegeti a magyar állam egységét. Deczember 12 én összeül a horvát országgyűlés, amiben

Nagy karácsonyi occasió eladás!

Nov. 26-án kezdtem meg a karácsonyi eladást, a cég hírnevének megfelelő kitűnő minőségű árukkal 25-40% árengedménnyel, hogy ezáltal t. vevőimnek alkalmat nyújtsak divatos és új árut vehetni az ily alkalommal ajánlati szokott régi és se-

lejtes áru helyett, oly áron, melyen azelőtt a selejtes lett megvéve.
Ruhakelmék, selymek, velezek, battistok, delainek stb. cikkek, továbbá finom fehérnemű és ágyhuzatok, szőnyegek, függönyök és takarók kerülnek eladásra igen olcsón jegyzett árakkal; — például

Divat-selymek 65 krtól, Kelmék 55 krtól, Battistok 18 krtól, Velezek és flanelek 22 krtól feljebb

KEMÉNY GÉZA divatruház KASSÁN, Fő-utca 32-34.

hiába látják a horvát-szerb koalíció tagjai a kiegyezési törvény megsértését. Számtalan precedens van arra, hogy a horvát országgyűlés akkor is ülésezett, amikor a magyar parlament közös ügyeket tárgyalt.

Adó a kártyára.

Miskolcz után Nagyvárad.

Fizessenek a kártyások.

A világ kilencedik nagyhatalmát: a kártyát, amelyet eddig senki sem merészt megállítani hódító útjában, — komoly veszély fenyegeti. Az adó igáját akarják büszke nyakába tenni.

Miskolcz város már megtette, példáját most követi Nagyvárad. Lukács Ödön nagyváradi tanácsos már hozzáfogott a kártya-adó reformtervezetének kidolgozásához és nagyjában már elkészült vele. A tervezet a legközelebb a közgyűlés elé kerül.

Lukács Ödön reformtervezete szerint a város minden egyszerű kártyacsomag után, amely használatban, forgalomban van, husz fillér adót szedne. A harminckét lapnál több lappal bíró kártyacsomag után negyven fillér lenne az adó, fényezett vagy mosható kártyacsomag után nyolcvan fillér adót fizetnének.

A város felkérné a pénzügyigazgatóságot, hogy szigorúan ellenőrizze, hogy a kártyaárusok hány csomag kártyát adnak el. A kártyaárusok kötelesek lennének beszámolni azzal, hogy hány kártyacsomagot adtak el és kiknek adták el.

Továbbá — minden visszaélés meggátolására, mivel a legtöbb vendéglős egyenesen a kártyagyárból rendeli a kártyát, — a kártyagyárosok is tartoznának azzal be számolni és arról kimutatást készíteni, hogy minden városba kiknek küldtek kártyát.

Megjegyzendő, ez az adózási rendszer a külföld nagyobb államaiban, ahol életbe lépett, kitűnően bevált és gazdag hasznot hajtott. Lukács Ödön számítása szerint a városnak minimális 15 000 korona hasznot hajtana, tehát a pótdót majdnem 2 százalékkal csökkentené. Ez pedig nagy szó a mai közköltős világban.

Meggyilkolta az öcscsét.

Rémes leszámolás.

Hernádnémeti tudósítónk rémes gyilkosságról ad hírt. Dudás András belsebőcsi lakos e hó 2-án elcsalta a testvéröcscsét, Dudás István 33 éves gazdát Hernádnémetibe. Azt az ürügyet használta, hogy Németibe egy ember akar vele fontos dologban beszélni. A két ember gyalog ment. Utközben Dudás András a nála lévő itallal itatni próbálta testvéröcscsét, de az nem fogadta el az italt. Amikor odaértek Hernádnémeti első házához, amely Munk Pál tulajdona, Dudás András egy járomszöggel orvul főbevágta öcscsét és mikor az összeesett, hat helyen késsel megszurta. Egy szurást a szájába is tett.

Dudás István az ütés és szurások folytán mozdulatlanul feküdt a földön, úgy hogy halottnak látszott. Erre a gyilkos viszsza ment a falujába Belsebőcsre, mintha mi sem történt volna.

Az alélt embert Munk Pál kocsisa megtalálta és mikor látta, hogy még él, bevitte Munk Pál házába. Ez este 6 óra körül történt. Rögtön orvost hívtak és értesítették a csendőrséget. Ekkor Dudás István, aki később eszméletét visszanyerte, elmondotta, hogy a bátyja akarta őt meggyilkolni, hogy a vagyonkáját ő örökölje. Van vagy 10 hold fölöje és egyéb vagyona. Nem tudja, hogy vajjon életben marad-e, azért ezennel végrendeletet és egész vagyonát az ottani ref. egyházközségre hagyja.

A csendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Időközben Munk Pál kocsisa átment Belsebőcsre Dudás Andrásához és így szólt hozzá:

— Jöjjön hamar Németibe, az öcscsét megölték.

— Nem megyek.

A kocsis erre azt mondta, jöjjön, már meghalt az öcscse.

— Akkor megyek, — felelte Dudás.

Él is indult, de amikor Németibe érkeztek és megtudta, hogy még él, visszafordult és nem ment be.

Közben Dudás István súlyos sérüléseibe hajnali négy órakor meghalt.

Dudás András tegnap délben még szabadlábban volt, azonban intézkedés történt, hogy letartóztatásák.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 4.

A Ház mai ülésén *Justh* Gyula elnökölt. Az ülés igen csendes lefolyású volt s a javaslat ellen csupán *Vlád Aurél* beszélt. Az ülés végén három interpelláció volt, amelyek közül a legérdekesebb *Bánffy Dezső* bárónak az önálló bank ügyében benyújtott interpellációja volt.

Maros-Tordavármegye ifj. Ugron Gábor ellen.

Budapest, dec. 4.

Marosvásárhely autonómpártjának küldöttsége *Bánffy Dezső* báró vezetése alatt ma tisztelettel *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszternél, kérve az ifj. Ugron Gábor főispánsága ideje alatt támadt viszárs állapotok szanálását *Andrássy Gyula* gróf kilitásba helyezte a legszigorubb vizsgálatot, kijelentvén azonban, hogy a küldöttség kérelmének teljesítése nem jelenti azt, mintha a kormány bizalma ifj. Ugron Gáborban megingott volna.

Szterényi programbeszéde.

Budapest, dec. 4.

Szterényi államtitkárnak a Gyergyó-Szt.-Miklósi H. E. V. megnyitására történt utazásával kapcsolatban támadt azon hírt, mintha az államtitkár egyuttal beszámolót tartana, megcáfolták.

mert Szterényi Brassóban akkor tart beszámolót, amikor a parlament befegyjezi a kiegyezési törvényjavaslatok tárgyalását.

UJDONSAGOK.

— Uj igazgató. A Kassai Takarékpénztár ujonnan kinevezett vezérigazgatója, Deák Gyula ur, a budapesti „Belvárosi takarékpénztár r. t.” eddigi helyettes igazgatója ma vette át az intézet vezetését.

— Gyermekvédő Liga. A liga felkéri Kassa város jobbmódu intelligens társadalmát, hogy a gyermekmenhely szegény gyermekek karácsonytája részére viselt ruhát, cipőt s fehérneműt adakozzék s ezen szives adakozását Szalay Lászlóné elnökne címére, vagy bármelyik tejkiosztó helyiségbe (Ferencz József-téri volt kaszánya épület és Pesti uti szegényház épület) — ahol a soros hölgyek átveszik — eljuttatni sziveskedjék. Koós József zsarnói földbirtokos és neje 100 koronát küldött a Gyermekvédő Liga kassai bizottságának.

— Konfliktus a Kassai Takarékpénztár ügyében. Ezen a címen a Pesti Napló vasárnapi száma hosszabb közleményben a város birtokában levő Kassai Takarékpénztár részvények eladásával foglalkozik. A többek között a következőket írja:

„Az utóbbi napokban kínos incidens merült föl, mely igen kellemetlen helyzetbe hozta a Kassai Takarékpénztárnál érdekelt fővárosi intézeteket. Arról van ugyanis szó, hogy Kassa város, mely a legtöbbet szaladgált a kormánytól és a fővárosi bankoktól, a város legrégebbi intézetének a rendezése dolgában, a minap a kassai lapokban hírdetést tesz közzé, melyben eladásra kínálja több százezer korona értékű Kassai Takarékpénztár-részvényeit. A fővárosi intézetek képviselői a minap tanácskozára jöttek össze a Kassai Takarékpénztár ügyében, melyen szóba került Kassa város eljárása is. A város a nagy pénzügyi szükségletével védekezik, amit a fővárosi bankok érthetőnek találnak, de kifogásolják, hogy a város hírdetés útján akar tudatni azokon az értékeken, melyeknek megszerzése a város kötelessége volt és amelyeknek megtartására még áldozatok árán is vállalkoznia kell.”

A Pesti Napló közlése lényeges tévedésen alapul. Ismeretes, hogy Kassa város közgyűlése elhatározta, hogy 2000 darab Kassai Takarékpénztár-részvény átvételére és kifizetésére kötelezettséget vállal. Ugyanakkor azonban kimondotta, hogy a részvényeket beszerzési áron a közönség rendelkezésére bocsátja. Ezzel a feltétellel belügyminiszteri jóváhagyást nyert, a közgyűlési határozat. Miután a város a 2000 darab részvény után járó 600.0000 koronát befizette, a polgármester, a közgyűlési határozat rendelkezésének tesz eleget, amidőn a lapok útján közli a közönséggel, hogy hol és mielő feltételek mellett vehetők át a város által vásárolt részvények. Ennélfogva az érdekelt pénzintézetek nem jogosultak arra, hogy konfliktus inscenialjanak, mert Kassa polgármesterének eljárása teljesen korrekt és fedi a törvényhatósági bizottságnak a miniszter által jóváhagyott határozatát.

— A Kac. téli sportélete. A télies idő beálltával a nyári sportok üzése végleg megszűnt s így sportegyleteink működésüket a többé-kevésbé alkalmas téli helyisé-

Schütz és társa

angol uri-szabók

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Megérkeztek a legdivatosabb kelmék és szövetek. Rövid idő alatt készítünk uri öltönyöket.

□ Rákóczi □ emlékkönyv.

Ezelőtt 1 kor., most 20 fill.

Cimlapján **II. Rákóczi Ferencz életnagyságu képével** (Lengyel Ede festőművésznek Abauj-Torna vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen Irta: Lengyel Menyhért. — Centum gradamina Hungariae contra Germanos, Irta: Kerekes György. — Tegnap és ma, Irta: Mihalik József. — II. Rákóczi Ferenc emléke Kassán, Irta: Révész Kálmán. — Rákóczi Holesiczban, Irta: dr. Fényes Samu. — Rákóczi temetése, Irta: Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi Ferencnek, Irta: Szabó Adorján. — A rodostói temetés, Irta: Telepy Marcel.

* 117 díszes illusztráció !! *

Ki-elendők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. — Zrinyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrinyi Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi templom külseje és belseje, ahol a fejedelem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi templom, melyet Báthori Zsófia épített, külső és belső képével. — Rákóczi két fia: József és György. — A fejedelem pecsétje. — Bercsényi Miklós arcképe egykori festmény után. — Bercsényiné Csáky Krisztina arcképe. — II. Rákóczi Ferencz Epitaphiuma. — II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-egyházi kriptában. — A kassai erődítés alaprajza és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv díszes kiállítású, kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ezelőtt 1 K, most 20 fill.

Kapható a **NAPLÓ** kiadóhivatalában. Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az ára bélyegeken is beküldhető.

HALTENBERGER BÉLA

ruhafestő, vegyítisztító és gőzmosógyára

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehérneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet után meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérnemű mosatási díja a mennyiség szerint

40, 45, 50 fillér.

A fehérnemű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chlor-mész alkalmazása ki van zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető: a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz., o o Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.) o o

Számos megbizást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

::: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. :::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Temetkezési üzlet athelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

temetkezési üzletemet

mely eddig Kossuth Lajos-utca 17. szám alatt volt, tetemesen megváltoztatva és a kor igényeihez képest felszerelve **Kossuth Lajos-utca 11 szám alatt levő saját házamba helyeztem át.**

Amidőnezt szives tudomásul adom, megjegyzem, hogy elvállalom **temetések rendezését** a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításig. — **Koszorúk, szallagok és sirkeresztek** nálam mindenkor jutányos áron kaphatók.

Koporsók saját műhelyemben készíttetnek.

Tisztelettel **Ifj Zimmermann Lajos temetkezési intézete**
KASSA, KOSSUTH LAJOS UTCA 11. SZÁM.

Kassai Jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül heenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. **15 év elteltével**, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis **1000 koronát kézhez kapja.** — **Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K haladéktalanul esedékessé válik.** Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyen módon jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

• **Kassai Jelzálogbank r.-t.**